

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.  
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.  
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.  
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



# • HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN



LILLA VÄRTAN OCH LIDINGÖN. — FOTO. G. HEURLIN, STOCKHOLM.

19:DE ÄRG.

DEN 9 JUNI 1918

N:o 36

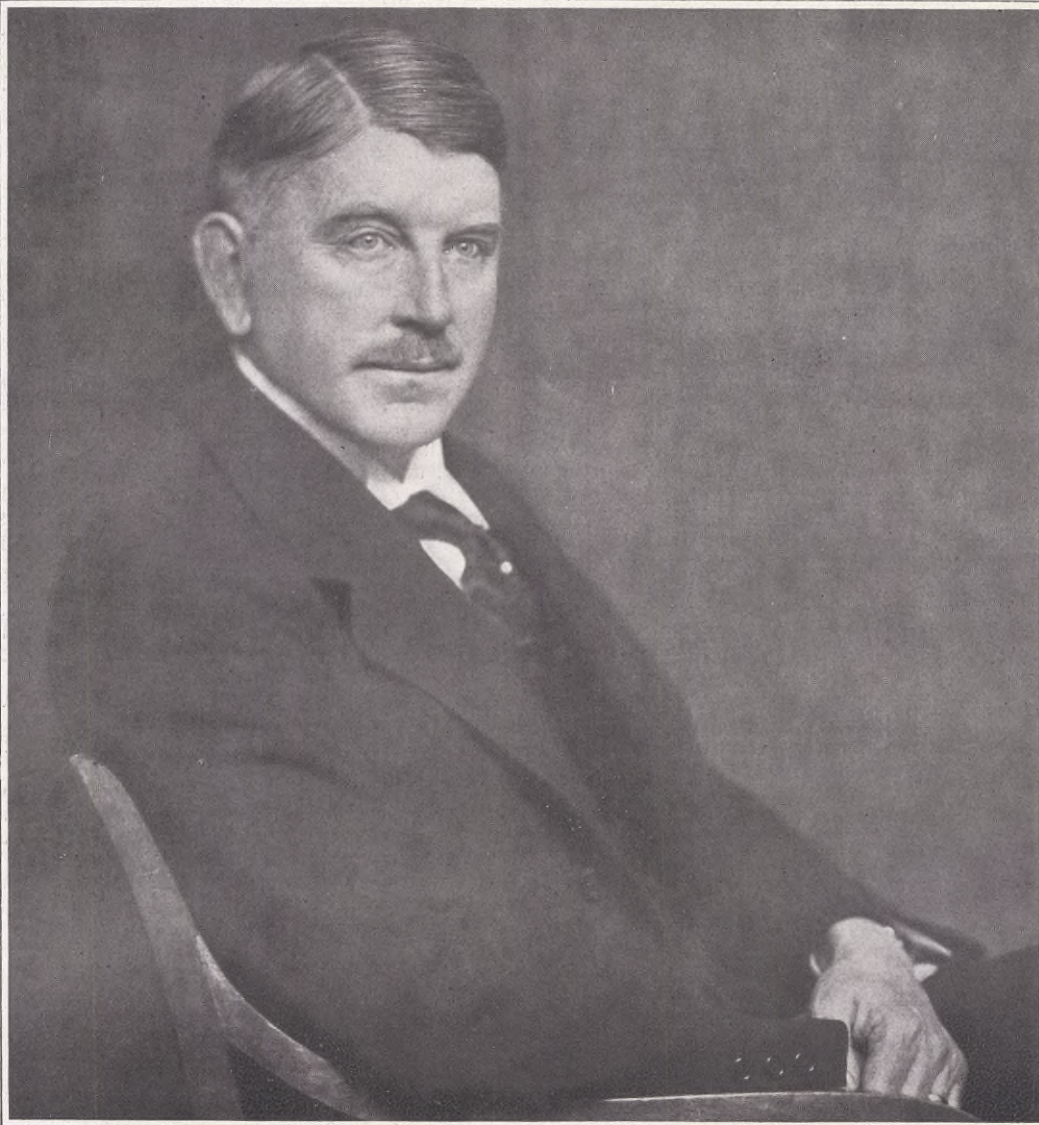


Foto. Goodwin, Sthlm.

Kliche: Bengt Sjöbergparre

*Anton Johansson*

Industrien har under senaste tjugu åren som bekant nått ett stortadt uppsving inom snart sagdt alla dess områden. I många hänseenden har denna utveckling ägt rum med stöd af naturliga förhållanden, såsom stadigt förbättrade dels kommunikationer och dels tekniska hjälpmedel, växande folkmängd, större kapitaltillgång i vaxelverkan med stegrad produktivitet, allmänhetens stegrad intresse för kapitalplacering i industriella verk, samt åtskilliga andra faktorer, som varit egnade att kraftigt gynna industriens utveckling. Men å andra sidan har industriens ledande män under sagda period haft att kämpa med stora svårigheter. En starkt ökad konkurrens inom och utom det egna landet är ju under de gifna förhållandena axiomatisk. Men därtill komma andra starka olägenheter, den i och för sig naturliga och berättigade sociala utvecklingen, som emellertid i förhållande till industrien föranlett allvarliga svårigheter med arbetstvister och produkternas fördyrning beträffande arbetslönerna, samt svårigheterna att på öfvertygande sätt framskapa större arbetsvilja och därmed större arbetsintensitet bland arbetarne. Den sociala utvecklingen har också underhand pålagt industrien åtskilligt att bära af nya skatter och nya förpliktelser af allehanda slag. Dessa nu nämnda och andra svårigheter hafva under senare åren lagt ojämförligt mycket större kraf på de ledande männen inom vår industri, än hvad förhållandet varit tidigare.

En bland dem, som synnerligen verksamt bidragit till skapande af en solid industriell verksamhet såväl i trängre som vidare mening, är disponenten Chr. Storjohann, hvars bild återfinnes å omstående första sida, och som den 17 juni fyller 50 år.

*Christian Storjohann* är född i Bergen den 17 juni 1868. Föräldrarna voro köpmannen Johan Wilhelm Storjohann och hans maka Augusta Ameln. Släkten S. är en gammal ansedd köpmanssläkt af tysk ursprung.

Vid knappt fyllda 15 år lämnade S. sitt föräldrahem och kom såsom landtbrukslev till den kände värmländske — men äfven han norskfödde landbrukaren F. M. Mohn. Efter två års praktik hos honom genomgick S. Ultuna högre mejeriskola samt Alnars landbruksinstitut. Några år senare (1892) kom han så till Hillringsbergs Bruk i västra Värmland såsom landbruksinspektör. Landtbruket hade här råkat i lägerfall och blef ej minst därför ett rikt fält för S:s energi och orubbliga tro på seger i arbetet. Hans duglighet medförde för S. framgången att avancera först till jordbruksförvaltare och senare — år 1901 — till Hillringsbergsbolagets verkställande direktör. Under hans duktiga ledning förbättrades i hög grad brukets 30,000 tnd omfattande skogsskötsel, dess betydande landbruk samt dess trämasseindustri, hvarjämte dess vattenkrafttillgångar kommo till ett bättre utnyttjande. Kreatursafveln fick i vestra Värmland ett starkt uppsving genom S:s verksamhet, och talrika föredrag, broschyrer och tidningsartiklar af S. under berörda period hafva vittnat om hans verksamhetslust. Under denna tid trädde också allmerta i dagen de för S. alldeles särskildt karakteristiska egenskaper, som kanske mest af allt beredt honom och de företag som under hand kommit under hans ledning, så lycklig och ofta öfverraskande framgång, nämligen hans förmåga dels att finna utvägar där alla vägar synas stängda, dels att öfvertyga och entusiasmera sina medarbetare, vare sig styrelsekolleger, underordnade medhjälpare eller andra. Det är lätt att förstå att en mer än vanligt stark vilja som därjämte har förmåga till en flytande och klar argumentering, bland dem, som möjligen hafva afvikande mening eller kanske afvikande intressen, till äfven tyrs någon gång kan råka ut för att karakteriseras såsom en smula hänsynslös. Det torde ändå vara

rätt så naturligt, att den som med klar blick ser de efter gifna förhållanden rätta vägarne, ej minst då det gäller intressen i det allmänna eller inom korporationer, icke kan undgå vedersakare; men har så möjligen varit förhållandet ifråga om S., så har slutet blifvit, att man tyckt honom vara bra just sådan som han är. Sedan S. efter vidgad verksamhet flyttat sin boplatz från själva Hillringsbergs bruk, som emellertid bl. andra bruk fortfarande stå under hans ledning, visa hans gamla arbetares aktning och tillgifvenhet huru starkt de alltjämt värdesätta sin förutvarande arbetsledares goda hjärta och så mången gång i tyshet hjälpsamma hand.

I samband med Billeruds Aktiebolags förvärf år 1907 af Hillringsbergs bruk blef S. verkställande direktör äfven i förstnämnda bolag samt flyttade då till Seffle. Billeruds A.-B. med dess första lilla aktiekapital om 60,000 kronor hade byggt sin sulfatfabrik år 1883 i jämförelsevis liten skala. Efter en naturlig utvecklingsperiod äfven före S:s tid blef nu Billeruds A.-B. hvars fabrik undergick en betydande renovering, under S:s energiska och framsynta ledning under hand moderbolag för en hel del andra bolag och bruks-egendomar, som förvärfvades genom aktieköp eller direkta köp. Sälunda är nu S. verkställande direktör, förutom i Billeruds och Hillringsbergs A.-B., i följande bolag: Slottsbrons Sulfat A.-B. (förvärfvades 1906), Nors Järnbruks A.-B. (1905), Stömne Bruks A.-B., A.-B. Stömne Sulfatfabrik, samt ordf. i styrelsen för A.-B. Charlottenbergs A.-B. och Bäckhammars Nya A.-B. Därjämte är med Billeruds A.-B. införlifvadt ett flertal bruksegendomar, Sölje, Bosjön, Kristinedal m. fl. Under S:s direkta ledning ligga nu omkring 200,000 tnd skogsmark och 14,000 tnd ågöjord, och hans bolags aktiekapital belöper sig till 10,500,000 kr. jämte en reservfond till samma belopp.

Det är själfklart att ett sammanbringande af så stor och omfattande rörelse — två sulfatfabriker, en sulfatfabrik, flere träsliperier och pappersbruk, samt trävarurörelse, skogsskötsel och landbruk — under gemensam ledning, och allt detta från en ringa början, skall kräva en man med stark begåfning samt stark energi och organisationsförmåga.

Dessa egenskaper hos S. ha äfven räckt till icke allenast för utvidgning, modernisering och skötsel af rörelser af olika art hos alla de bolag, hvars ledning han har sig anförtrodd, utan S:s arbetsförmåga har tagits i anspråk och räckt till äfven för åtskilliga uppdrag dels i andra bolagsstyrelser, dels i det offentliga lifvet. Själft initiativtagare till Vermländska Inmätningssocieteten har han alltsedan dess start varit dess styrelses ordförande. Densamma är en mäktig sammanslutning bland alla större virkesinköpare i Värmland i syfte att åstadkomma enhetlig virkesbedömning och likformig inmätning därigenom att ett särskildt därför inrättadt bolag med egen chef och eget folk får sköta all inmätning, sedan hvarje bolag för sig uppgjort köpen. Han är vidare initiativtagare till det bland medlemmar af Svenska Cellulosaföreningen och Svenska Trämasseföreningen bildade Pappersmassekontoret, i hvilket äfven Sv. Pappers- och Cellulosaingenjörsföreningen är representerad, samt blef från början utsedd till ordförande i styrelsen för detta vackra företag, som är afsedt att för vår cellulosa- och trämasseindustri blifva af i tillämpliga delar lika art och nytta, som Järnkontoret varit och alltjämt är för vår järnindustri. Pappersmassekontoret är nytt och har ännu icke hunnit att få sina tillämnade lokaler, laboratorium, försöksanstalt m. m. i ordning; men programmet är af genomgripande betydelse för de nämnda industrierna och torde redan med de nu bland medlemmarne sammanskjutna medlen komma ett godt

stycke på väg. Till ett fullständigt utförande af alla planer och önskemål fordras mycket pengar; men, med kännedom om S:s förmåga att öfvertyga äfven på sidan om medlemmarnes förhandlingar och tillskott en corps, skulle det kännas endast som ett naturligt utslag af S:s duglighet och stora förmåga till handling, om han en vacker dag kom och skänkte sitt nya skötebarn ett större, på privat väg sammanbragt kapitaltillskott eller — hvarför inte! — — — — — lika så tillkommen hel liten fabrik såsom försöksanstalt!

S. har alltsedan krigets början varit ledamot af Statens Industrikommission samt af dennas arbetsutskott. Sedan en tid tillbaka är han ledamot af Statens Handelskommission. Säkerligen har han inom dessa statsorgan gjort vårt land mycket stora tjänster genom att med klar blick och öfvertygande skäl dels motverka sådana för landets näringar hindrande arrangemanger, som i det praktiska lifvet mindre erfarna viljor eljes i bästa mening velat föranstalta, dels och anvisa gagneliga utvägar.

Vidare är S. ordförande i Styrelsen för A.-B. Ethyl, i Pappersmassedeförbundet, vice ordf. i Svenska Cellulosaföreningen och ordförande i dess arbetsutskott, fullmäktig i Svenska Arbetsgifvareföreningen, styrelseledamot i Centralbankens Emissions A.-B., i Sveriges Industriförbund och i Sveriges Allm. Exportförening, ledamot i Vänerens seglationsstyrelse, vice ordf. i Handelskammaren för Vermland, Dalsland och Bohuslän. I hemorten har han under många år varit medlem af taxeringsnämnd och länets pröfningsnämnd. Under kriget är han ordförande i Lifsmedelsnämnd för Seffle med omnejd.

Det är alltså en synnerligen omfattande lifsgerning, som femtioåringen kan öfverskåda, då han med sin maka, född Lindh, firar sin bemärkelsedag i sitt vackra hem vid Byålfven, där så många, främlingar från när och fjärran likaväl som vänner, åtnjutit en i ordets bästa bemärkelse vermländsk gästfrihet. Många bland dessa likasom bland jubilarens tjänstemän och arbetare sända nog på födelsedagen till det trefna hemmet hjärtliga välgångsönskningar och tankar, i hvilka själfmant inamar sig bilden af den norskfödde mannen, som, svensk blifven, i sin mångåriga verksamhet inom vårt land handlat och vandlat: — icke minst under nu pågående världskrig — långt mera svenskt än mången infödd.

## DANMARKS RIKSBORG.

Den, som var med och såg, då Christiansborgs slott den 3—4 oktober 1884 uppgick i lågor, glömmet det aldrig. De vemodskänslor, som utlöstes vid den väldiga branden, fingo en särskild fördjupning däraf, att den liksom var en symbol af hvad som samtidigt tilldrog sig i Danmarks rike. Den konflikt mellan konungamakt och riksdag, som tryckte sin prägel på inre dansk politik under årtiondet 1885—1894, ingick just vid denna tid i sitt akuta stadium och slottsruinen bakom den kungastaty, som förevisar Fredrik VII grundlagsgifvaren, stod där äfven efter Estrups afgang som ett skriande vittnesbörd om, att den klyfta, som öppnats mellan konung och folk, fortfarande icke blifvit öfverbyggd. Först sedan konung Christian IX i juli 1901 tagit det afgörande steget och utnämnt en ministär efter parlamentarismens grundsatser, var tiden inne för den oldenburgska konungaborgens återuppbyggande. Den 15 nov. 1903 — vid Christian IX:s fyrtioårsjubileum — antog riksdagen en lag härom och tre år senare kunde arbetet börja. Nu efter tolf år står det nya Christiansborg färdigt att tagas i bruk som Konungens, Riksdagens och Högsta domstolens — den verkställande, den lagstiftande och den dömande statsmaktens — gemensamma bostad.

Jämsides med Christianborgs slottsruins återställande påingo sträfvandena att bringa den danska grundlagen tillbaka till det ursprungliga demokratiska skick, hvori den befunnit sig före den reaktion, hvilken inträdde 1866 efter det olyckliga krig, som för Danmark medförde Sönderjyllands förlust. Efter mångahanda svårigheter lyckades det slutligen att åvägbringa enighet om en genomgripande författningsreform midt under världskrigets stormar och den 5 juni 1915 utfärdades den nya grundlag, som för framtiden garanterat mot den konstitutionella konflikten återuppreande. Då man i det längsta önskade undvika en valstrid under kriget, undansköt man emellertid så länge som möjligt riksdagsval efter den nya lagen och häraf kom sig, att den första danska riksdag, som utgått ur val af *hela* Danmarks folk — icke blott af dess män, utan äfven af dess kvinnor — också blef den första af de institutioner, hvilka hafva att taga den återuppförda "riksborgen" i besittning, som inflyttade däri.

Den nya danska riksdagen är helt och hållet bildad på den allmänna — kvinnliga såväl som manliga — rösträttens grund. Skillnaden mellan de båda tingen ligger hufvudsakligen däri, att första kammaren ("landstinget") väljes indirekt och att valrätten till densamma inträder först vid 35 års ålder, under det att andra kammaren ("folketinget") utses genom direkta val af medborgare, som fyllt 25 år. Härtill kommer, att i hvarje nytt landsting 18 af dess 72 ledamöter väljes af det förutvarande landstinget. En egendomlighet vid folketingsvalen är för öfrigt, att man vid dem på ett sinnrikt sätt förenat emansval och proportionell valmetod. Hvarje väljare röstar, bortsett från Köpenhamn och Fredriksberg, endast på en person i hvarje krets. För de partier, som härvid få ett mindre antal riksdagsmän än det, hvar till de borde vara berättigade på grund af sitt röstetal, hafva inrättats 23 mandat, som fördelas särskildt för öarna och särskildt för Jylland. Den första nya riks-

*Forts. å sid. 565.*

## RASMUSSENS GRÖNLANDSEXPEDITION.

Med flaggan på half stång anlände lördagen den 25 maj Grönlandsångaren Hans Egede till Köpenhamn medförande ombord den decimerade andra Thuleexpeditionens medlemmar: dess ledare *Knud Rasmussen*, geologen *Lauge Koch* och polareskimåen *Ajako*. Trots de stora vetenskapliga resultat som blifvit vinsten af två års namnlösa umbäranden och strapatser låg denna gång intet af segerjubel i luften. Två af dem som drogo bort voro nu ej med tillbaka, och det var minnet häraf som gjorde luften tung och sinnena förstämde.

Det är äfven först i och med expeditionens hemkomst till Danmark man genom deltagarnas egna skildringar kunnat erhålla full klarhet öfver doktor *Thorild Wulffs* sista stunder däruppe i de eviga isarnas land. Med det varmaste erkännande af den förolyckade vetenskapsmannens uthållighet och stoiska mod inför sitt öde samt slutligen beundransvärda själföförlömmelse, då krafterna sveko och han ej längre ville tynga expeditionens redan starkt utmattade deltagare har *Knud Rasmussen* skildrat hans sista dagar.

Det står nu fullständigt klart att *Thorild Wulff* afled genom hunger. Bristen på köttföda nedsatte hans redan af de oerhördt ansträngande vandringarna försvagade krafter, och slutligen var hans tillstånd sådant att *Knud Rasmussen* ansåg det rådligast att söka hjälp. Denne gaf sig då jämte polareskimåen *Ajako* ned till Etah för att sända slädar till undsättning medan den öfriga expeditionen fortsatte.

Wulffs tillstånd förvarrades emellertid betänkligt. En dag — det var den 29 augusti — vägrade han bestämt att gå vidare, men förmäddes af *Koch* att ännu



Foto. Elfvik, Köpenh.

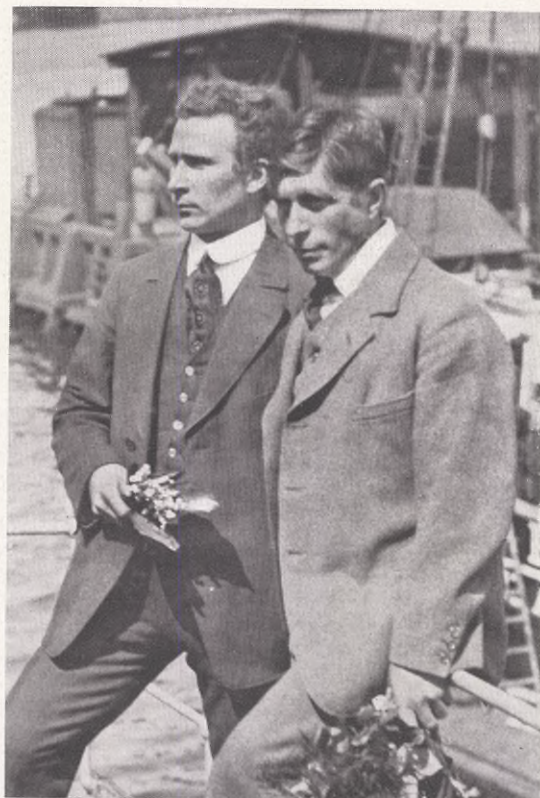
KNUD RASMUSSEN

Porträtt taget vid utfärden till Grönland 1916.

därjämte några anteckningar om resultatet af sina botaniska iakttagelser under färden. Själ skref han afskedsbrevet till sina föräldrar och sin dotter. Hans sista ord till kamraterna lydde: "Kommen ihåg att det beror på er om expeditionens resultat skola räddas. Måtte ni ha lycka med er!" Och med ett leende såg han expeditionen draga bort.

När omkring 10 dagar senare en af de utsända hjälpepeditioner nått fram till den plats där den döende lagt sig att hvila, fanns denne ej mera kvar. Sannolikt hade hans heroiska ande småningom tvingats att utan motstånd öfverlämnade sig åt den sista stora vilan i ödsligheten däruppe.

i tre timmar släpa sig med. Därmed voro också hans krafter definitivt slut. Sedan han anhållit att bli nedlagd i lä i en klyfta invid en sjö, där han åtminstone kunde få en dryck vatten att svalka sig med under de två dagar han trodde sig ha kvar att lefva, samlade han sina sista krafter för att diktera bref till Knud Rasmussen samt



Efter fotografier.

EFTER HEMKOMSTEN:

Öfverst t. h.: KNUD RASMUSSEN (i den ljusa dräkten) och expeditionens geolog, LAUGE KOCH.  
Därunder: FRU KNUD RASMUSSEN MED SINA SMÅ DÖTTRAR hälsa de hemkomna. T. v. eskimåen Ajako.



Forts. fr. sid. 563.

dagen hälsades af Konung Christian X personligen genom ett trontal d. 28 maj.

I det nya Christiansborgs grundsten, som år 1907 nedlades af konung Fredrik VIII, hafva inhuggits de tre orden: *Rex, lex* och *jus* för att gifva uttryck åt dess tredubbla bestämmeelse. Härei ligger en enhetstanke, som man icke kan fränkänna symbolisk betydelse. Det nya slottet, rest på en plats, som kan betecknas som landets hjärtkammare, blir härigenom på en gång konungens borg och folkets borg — Riksborgen. Den betecknar det största byggnadsverk, som någonsin utförts i Danmark, enastående genom sitt omfång, sin historia och sin bestämmeelse. Fastän nytt har Christiansborg dock mäktiga traditioner. Dess rötter skjuta i den jord, där biskop Absalon reste Köpenhamns första värn och fäste, dess bestämmeelse omfattar det, som skall sammanhålla folk och riksdag genom tiderna. Härpå syfta skaldeorden:

*"Fölg ham — stå fast som hin Kriger  
og Præst,*

*I, der skal styre og dømme,  
I, som er Riget i Nød og i Fest,  
grib af det svundne den evige Ræst  
loft i vor Borg vore Drømme."*

KONUNG CHRISTIAN GÅR TILL RIKSDAGSÖPPNANDET I CHRISTIANSBORGS NYA SLOTTSBYGGNAD. Bakom Konungen synas fr. v. prins Valdemar, kronprins Fredrik och prins Knut.



Foto: E. J. K. Kjøhne.

DET HÖGTIDLIGA RIKSDAGSÖPPNANDET. Konungen uppläser trontalet.

Källa: Høytidlig Riksdagsoppgang



Foto. Ejfält, Kphmn.

Kliché: Kem. A.-B. teat. Silversparre, Skåne Ubr.

DANSKA LANDSTINGETS (öfverst) OCH FOLKETINGETS FÖRSTA PLENA EFTER DEN NYA FÖRFATTNINGEN OCH I DE NYA PLENISALARNE.

Prinsarna *Gustaf Adolf* och *Sigvard* aflade den 27 och 28 maj godkänd inträdespröfning till respektive fjärde och tredje klasserna i Lundsbergs skola. Examen försiggick på Slottet i närvaro af de båda representanterna för skolan, rektor Fritz Danielsson och doktor E. L. Löjdberg samt af rektor Carl Svedelius i Stockholm.



J. T. PAUES. Nyutnämnd ministerresident hos Brasiliens Förenta stater.

TVÅ NYA "LUNDSBERGARE". Kronprinsparets äldsta söner, prinsarna *Gustaf Adolf* och *Sigvard* hvilka i dagarne undergått inträdesexamen till Lundsbergs skola i Värmland. Foto, Jønger, Sthlm.

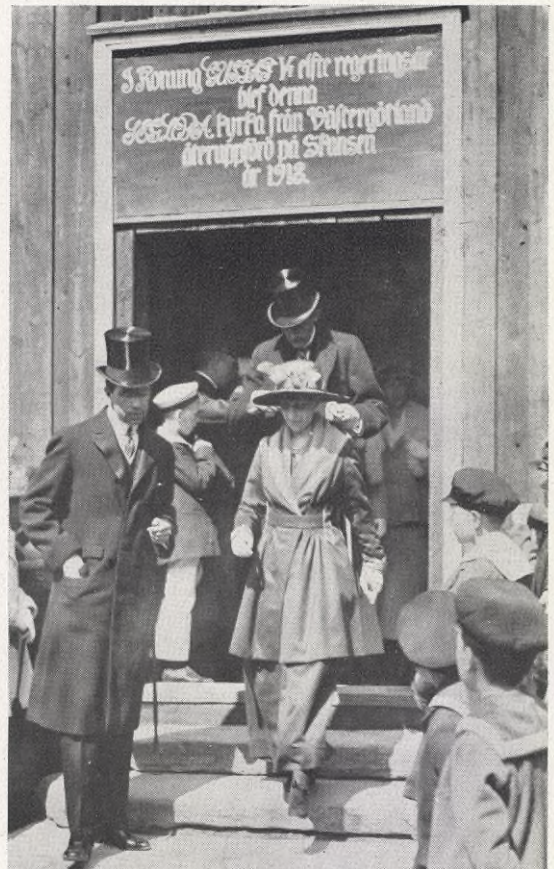
JOHAN PAUES. F. 76, afg.-ex. fr. Tekn. högsk. H. 98, som ing. i Finl., Ryssl. o. Tyskl.; chefsassistent v. Bröd. Nobels kem. fabr. i Baku 01-04, fabr.-ledare v. Helsingborgs kopparverks a.-b. kem. fabr. 04-05, anst. v. Dunderland Iron Ore Co, Lim. i Norge 06-08, resident manager der 11. Handelsattaché v. Sv. beskickn. i Buenos Aires 09-11; chargé d'affaires o. generalkonsul i Rio de Janeiro 13; i dagarna utn. f. ministerresident i Brasilien.



INGENIÖR B. J. F. ANDERSSON, som instiftat en donation till upprättande af en professur i elektricitetslära vid Upsala universitet. — Se text å sid. 576.

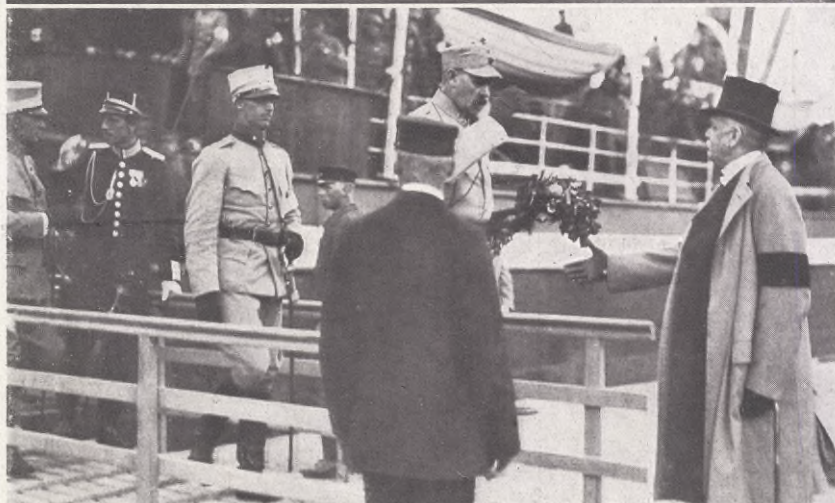
JOHN ANDERSSON. F. 62, utex. fr. Tekn. högsk. 86, stat. förestånd. v. Stockh. Bell telefon a.-b. ing.-kontor 84-89, ledare af bol. arbeten i landsorten 89-90; anst. v. Telegr.-verkets rikstelefonbyrå i Stockh. 92; inneh. af Elektr. tekn. byrå i Stockh. 90-02; verkst. dir. f. a.-b. Svensk normmåttid 01; deleg. i Åskledarekontr.-anst. i Stockh. 02; sedan han öfvertagit anst. har A. nu öfverlätit densamma till den nya stift. Stadsfullm. 08-10. Bosatt å egend. Vallstanäs v. Rosersberg.

**Blif medarbetare i Hvar 8 Dag!**



DEN GAMLA SEGLORAKYRKAN FRÅN 1700-TALET ÖFVERFLYTTAD TILL SJÖNSEN och där invigd den 26 maj. Kronprinsen och hertigparet af Vestergötland efter invigningsakten. Se text och illustrationer å sid. 575. — Foto, Malmström, Sthlm.





SVENSKA BRIGADEN OMBORD ÅNGAREN "GOOLE TRÄDER" ANKOMMER TILL STOCKHOLM DEN 30 MAJ.

T. v.: LANDSTIGNINGEN: FRÄMST SYNES BRIGADENS CHEF ÖFVERSTE HJALMARSON otagen af direktör Sven Palme.

Nederst: MOTTAGANDET: STADSFULLMÄKTIGES ORDFÖRANDE D:R JOHAN ÖSTBERG HÅLSAR BRIGADEN. Bakom synas fr. v. redaktör H Sohlman, öfversten fr h. S. Hermelin, direktör Sven Palme, frih. Langenskiöld, polis nästaren Härleman, tjänstförvärtande finske ministern d:r Becker samt främst stående bland de högre militärerna, kommandanten i Stockholm öfversten frih. C. Rosenblad.



Foto. Malmström, Sthm.

Text å sid. 571.

Klubb: Kem. A.-H. Bengt Nilvergerre, Sthm.—Gbg

FINLANDS LANDTDAGS FÖRSTA SAMMANTRÄDE EFTER REVOLUTIONEN.



Öfverst t. v. REPRESENTANTERNA FÖR UTLÄNDSKA MAKTER, främst öfverbefälhafvaren öfver de tyska trupperna i Finland general von der Goltz; t. h. främst Finlands riksför-  
sändare, senator Svinnhufvud. Å den socialdemokratiska plattsidan i salen fanns endast en enda landtdagsman för partiet tillstädes. — Efter en unik fotografi.  
Text å sid. 576.



SKÅDESPELERSKAN FRU MARTA HALLDÉN, en förminskning af en vackra bilden å omslaget till detta n.r. Text å sid. 571.



Den berömda författarefirman Robert de Flers och G. A. Caillavets roliga komedi "Den gröna fracken" gick nyligen första gången öfver Dramatiska teaterns scen. Pjäsen innebär en drift med Akademien men också med så godt som alla mänskliga sociala och kulturella svagheter inom Frankrikes värld.

Foto. Amberg & Freinüz, Stockholm.

"DEN GRÖNA FRACKEN" PÅ K. DRAMATISKA TEATERN:

Fru TYRA ZANDERHOLM (Hertiginnan) och t. h. Herr ANDERS DE WAHL (grefve de Latour-Latour).

Vidst. bild: FRÅN KAPPLÖPNINGARNE I STOCKHOLM. Löjtnant P. A. WIKSTRÖM som å Merry May eröfrade "Gyllene Hästen". Pressfoto.



Herr de Wahls greve de Latour-Latour var en dräplig skapelse och äfven fru Tyra Zanderholm hade en lycklig kväll som den otrogna hertiginnan. Alltså i sin helhet en lycklig säsongepilog.



SVENSK-NORSKA FEDERATIONSMATCHEN I STOCKHOLM, EN STOR SVENSK SPORTSEGER MED 2-0. En duell mellan en norsk back och svensken Gustafsson, Köping (med flaggmärket). Pressfoto.



W. GRÜNER, Fredrikshof S. F. segrar i täflan om distriktsmästerskapet i Marathon-löpning med en tid af 2 t. 34 m. 10 s.

## LAON.

ETT MINNE FRÅN 1917 AF W. A. SON GREBST.

Jag skall aldrig glömma min resa till tyska fronten sent i höstas.

Den gick just genom de trakter, hvarifrån den väldiga stöten mot Soissons och Rheims nu utgått, den väldiga millionmannastöten som kommit hela den fransk-engliska järnfronten att knaka.

Då jag nu i krigsrapporterna läser alla namnen på de stackars olyckliga franska byar och städer, som fallit i de segerrikt framträngande tyskarnes händer, och då jag hör namnen på de väldiga tyska härförare, som stå i spetsen för de framträngande tyska arméerna, då träder åter minnet af det gjorda frontbesöket så lefvande in på mig. Från höjden vid Laon såg jag genom saxglaset den så hett omstridda Chemin des Dames. Från det gamla romarelägret Camps des Romains betraktade jag den breda hjässan af La Californie, eller som tyskarne kalla berget — *Vinterberget*. Vid Crepy marscherade jag timma efter timma med böjd rygg genom de främsta skyttegravarna, endast ett femtiotal meter från fiendens mullvadsgångar. Och från en höjd i närheten af Craonne såg jag de mångomtalade tornen på Rheims gamla ärevördiga katedral afteckna sig mot skyn.

Laon, den vackra gamla medeltida staden, hvilken nu lagts i ruiner genom ett långvarigt franskt bombardemang, ligger på en hög, skarpt begränsad plåtå, som höjer sig som en ensam och väldig ö öfver den kringliggande pankakeplatta Aisneslätten. Hvert jag än färdades rundt omkring till de olika armégrupperna, såg jag den gamla stadens silhuett blåna fram öfver plåtån. Dominerande öfver alla de brutna hustaken sträfvade den gamla katedralens, en af de första gotiska templen i Frankrike, sju torn mot skyn. Det sista bygades år 1170. Hvilken ålder! Och hvilken underbar arkitektur! Ja, det såg jag på nära håll, då jag stod under murarne och betraktade deras underbara skulpturer och ornament.

Från sydöstra hörnet af det gamla citadellet i Laon hade jag en natt en underbar blick ut öfver den under svår granateld liggande Chemin des Dames.

På tio kilometers front drog sig denna så hett omstridda ås med sin underbara vägbyggnad från den praktåskande Solkungens dagar, genom mörkret. På ömse sidor om den, väl äfven midt på, exploderade de grofva tyska granaterna utan uppehåll. Hvar de än slog ned blossade en eldkvast i höjden. Rödt och hemskt vildt flammade det till ett ögonblick, så slocknade det för att dock åter omedelbart tändas på ett annat ställe. Öfver nedslagen fladdrade strålkastarnes blåhvita blixtar, stego otaliga ljusraketer mot höjden illuminerande natthimlen med sitt röda, gröna, blå och hvita sken. Och ännu högre upp öfver detta krigets vildt sköna fyrverkeri brunno himlens alla milda ljus så vanligt lugnt och fridfullt stilla — en kontrast så innerligt gripande och stark, att jag aldrig skall kunna glömma den.

De stora befälhafvarenamnen från den nya offensiven voro nog stora redan, då jag vid mitt frontbesök lärde känna deras bärare. Men vid det personliga umgänget vid taffeln i de olika högkvarteren, inte tänkte jag då på hvilka väldiga män, män som skapade världshistoria, jag då satt sida vid sida med! Där skämtade så blidt och gemütligt den gamle excellensen von Boehm om den "farlige" herr Branting i Sverige! Där diskuterade den godmodige excellensen von Müller med sin stab de italienska klassikerna! Där utöfvade den aristokratiske husargeneralen v. Schmettino

ett utomordentligt värdskap i ett älskvärdt gammalt franskt chateau, beläget i en åldrig, dekorativ park! Och där förevisade med en anspråkslöshet utan like den manlige general Wichura sin elitstormtrupp i öfning under skarp eld så att det var en fröjd och gamman att se det!

De voro duktiga, älskvärda, fint tänkande, högt kultiverade, rent, ädelt och mänskligt kännande karaktärer alla dessa världsberömda härförare, som jag hade nöjet att under några korta timmars uppehåll i de olika generalkommandona lära känna och mottaga intryck från. Jag är glad öfver mina stunder i deras sällskap. Deras personlighet, mera än något annat jag såg på min resa, lärde mig att akta den tyske officeren och förstå den o begränsade tillit hans soldater hysa till honom, en tillit som gör, att de utan tvekan följa honom hvart det än bär och hur svårt eller outförbart det han befäller dem än må se ut...

Till portr. å sid. 570.

Skådespelerskan, fru Märta Hallén har sedan ryktet om hennes framgångar i landsorten länge gått före henne, ändtligen en gång framträd i Stockholm, i det hon i all hast fick öfvertaga hufvudrollen i "Rita Cavallini" på Svenska teatern och här gjorde samma betydliga lycka som förut i samma roll i landsorten. Det är alltså att hoppas att sedan hon nu en gång brutit isen och kommit i kontakt med hufvudstadspubliken, detta icke skall bli sista tillfället för densamma få njuta af hennes konst.

Fru Hallén började sin teaterbana vid Einar Fröbergs sällskap, på sin tid ett af landsortens förmåligaste och mest konstnärliga, som hon tillhörde ett år — kom därifrån till direktör Selander vid Nya teatern i Göteborg, hos hvilken hon stannade tre år och där hon utförde en mängd hufvudroller, hvaribland Portia i "Köpmannen i Venedig" och Roxane i "Cyrano de Bergerac". Sedan ett år är hon engagerad hos Ranft och har vid hans sällskap, alternerande i Malmö och Göteborg, utfört de flesta kvinnliga hufvudroller i de påstått på spellistan, och städse nått en konstnärlig och välberättigad framgång, som så småningom gjort henne till en af landsortens mest bemärkta sceniska artister.

Till text å sid. 568.

Från sitt ärofulla fälttåg i Finland och efter att under hela den tid den haft sin förläggning vid Hälsingfors och vid afresan därifrån varit föremål för de mest entusiastiska och varmhjärtade hyllningar från hela finska befolkningens sida, anlände *Svenska brigaden*, 550 man, hvaraf 21 sårade till Stockolm torsdagen den 30 maj med ångaren Goole Trader. Färden hade företagits båtledes direkt från Hälsingfors där den officiella afmönstringen ägde rum två dagar tidigare. General Manneheim tackade härvid truppen i ett varmhjärtat anförande för dess insats i Finlands kamp hvarpå hans tal å Svenska brigadens vägnar besvarades af öfverste Hjalmarson. Akten afslutades med svenskt korum och fanparad hvarpå samma eftermiddag brigadens embarkering för afresan till Sverige ägde rum under ovationsartade hyllningar. Såväl i Åbo som i Mariehamn, hvilka angjordes under hemresan, hade stora festligheter anordnats.

Ankomsten till Stockholm blef åtskilliga timmar fördröjd. När båten ändtligen vid sjutiden visade sig hade emellertid oändliga människomassor samlats vid Skeppsbron, där på det afspärrade området Svea lifgardes musikkår var uppställd, för att i samma stund båten lade till spela upp Stenhammars "Sverige". Omedelbart efteråt skedde debarkeringen. Sedan kammaråtsrådet Johan Ostberg hållit välkomstalet anträdde brigaden med Svea gardes musik i spetsen, marschen till Stadion där den officiella välkomsthyllningen var arrangerad.

Redan vid intåget bildades häck af hvitklädda damer, som blomsterströdde hjältarnas väg. En manskör sjöng "Hör oss Svea" och därefter talade Svenska akademiens sekreterare, doktor Erik Axel Karlfeldt och generallöjtnant O. B. Malm samt Svenska brigadens chef, öfverste H. C. Hjalmarson. Ett tack från Finland framfördes genom finska tjänsteförordande ministern i Stockholm, doktor Thorvald Becker.

Brigaden var vid ankomsten iklädd de nya finska uniformerna och visade alltså inga nämnvärda spår af alla utstådda strapasser. Den har tills vidare fått sin inkvartering i Svea och Göta lifgardes kaserner, hälften i vardera.

## BLIF MEDARBETARE I HVAR 8 DAG.

Skrif aldrig och fråga först — tid går därvid forlorad — utan insänd hvad Ni tror lämpar sig för tidningen, vare sig berättelser, uppsatser, eller goda fotografier af tilldragelser för dagen.

# ÖGONBLICKSBILDER FRÅN LAON.

FRÅN ETT BESÖK HÖSTEN 1917 Å PLATSEN FÖR DEN NYA OFFENSIVEN. — FÖR H & D. AF W. A:SON GREBST.



1. PÅ EN BASTION FRAMFÖR CITADELLET I LAON  
MED UTSIKT ÖFVER CHEMIN DES DAMES.

2. KATEDRALEN I LAON.

3. RÅDHUSEN I LAON.

4. I HUSARGENERALEN VON SCHMETTOWS HÖG-  
KVARTER. Öfverst generalen (X) med handen å en ung  
friherre von Richthofen af den frejdade flygarfamiljen;  
nederst vid X redaktör W. Grebst, vår meddelare, som  
öfnyo står inför ett besök vid stridsfronten.

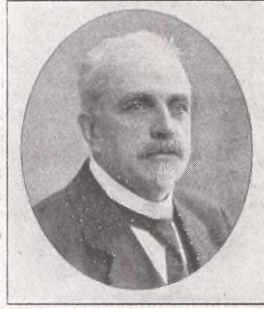
Text å sid. 571.

Efter fotografier

ALBUM: Bengt Silfverpatt



B. A. F. BERSELIUS,  
F. d. Jägmästare. — Kalmar.  
80 år 16 maj\*



O. F. JACOBSON.  
Ingeniör. — Göteborg.  
60 år 22 maj\*



J. ERIKSSON.  
Stadskamrer. — Ronneby.  
60 år 31 maj\*



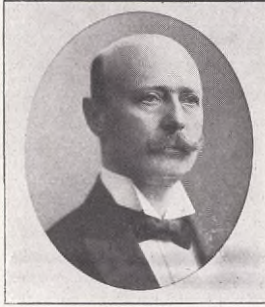
C. G. GRANDIN  
Stationsinspektör. — Skövde.  
60 år 21 maj.



A. F. VON MATERN.  
Generallöjtnant. — Helsing-  
borg. — 70 år 4 juni.\*



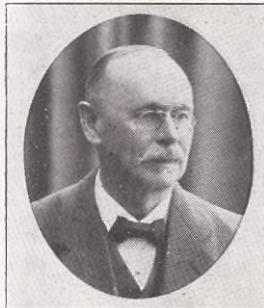
C. J. G. SWARTZ.  
Universitetskanslär. Förutv.  
statsr. Sthm. — 60 år 5 juni.\*



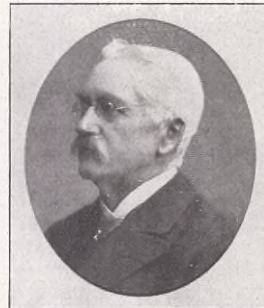
A. HAMMARSTRÖM.  
Landsköfving. Förutv. statsr.  
Vexjö. — 60 år 8 juni.\*



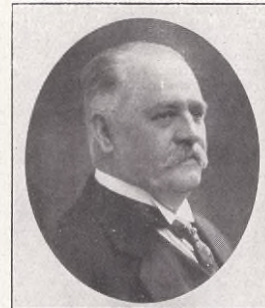
N. E. ANCKERS.  
Kommandör. — Stockholm.  
60 år 7 juni.\*



J. O. SUNDBERG.  
F. d. Rektor. — Åmål.  
70 år 28 maj\*



H. A. L. MEURLIN.  
Godsegare Kom.-man.  
Kalmar. — 70 år 28 maj.



S. W. BÖKMAN.  
Stadsmäklare. — Göteborg.  
65 år 28 maj.\*



A. E. PEYRON.  
Kanstisecretare. — Stock-  
holm. — 50 år 28 maj.\*



L. E. SJÖBERG.  
Rådman. V. Häradshöfding.  
Jönköping. — 65 år 9 juni.\*



E. C. H. ZICKERMAN.  
Fröken. Hemslöjdsförestånd.  
Stockholm. — 60 år 29 maj.\*

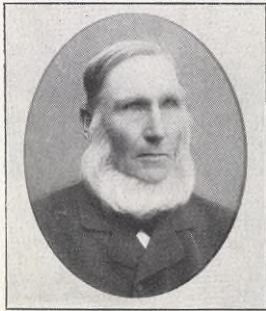


H. T. AF ZELLÉN.  
Stadsläkare. — Vimmerby.  
60 år 4 juni.\*

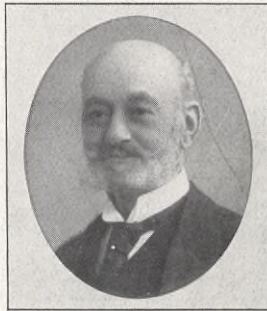


J. A. MANKELL.  
Tandläkare. — Göteborg.  
50 år 21 maj.\*

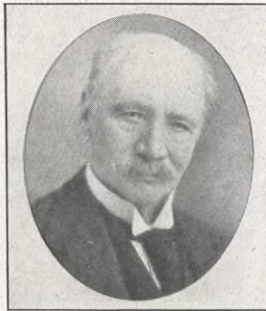
\* Data å nästa sida.



K. J. ANDERSSON †.  
F. d. Gruffogde. — Riddar-  
hyttan. — F. 31. † 17 maj.\*



A. J. HEYMAN †.  
Gröshandlande. — Göteborg.  
F. 45. † 25 maj.\*



A. W. BURMAN †.  
Redaktör. — Östersund.  
F. 47. † 19 maj.\*



C. A. E. CRONSTEDT †.  
Grefve. Öfverstelöjtnant.  
Stockholm. — F. 68. † 26 maj.\*

ADOLF BERSELIUS. Utex. fr. Skogst. 64, efter olika jägmäst.-förordn. ord. jägmästare i Norra Lycksele revir 90—03. Länsjgm., sekr. o. kassör i Kalmar södra skogsv. styr. 04—11. På sin tid komm.-ordf. i Lycksele, ordf. i Hushålln.-sällsk. lappmarksafd., led. af kyrkoråd m. m. Har tidigare utfört ett flertal enskilda uppdrag ss. skogsuppskattn., mätning o. värder. m. m. Anfört många kungl. björnjakter.

OLOF JACOBSON. Utex. fr. Chalmers tekn. läroanst. 78, förestånd. f. Tekn. privatskolan i Göteborg 87; lär. v. Slöjdfören. tekn. skola 88—01. lär. i matem. o. bokför. v. Chalmers tekn. läroanst. sedan 89; skolans sekr. sedan 07. Styr.-ordf. Slöjdfören. skola.

JOEL ERIKSSON. Efter afslut. skolstud. anst. i bank- o. a. kontor; kamrer o. sekr. i Ronneby drätselkamm. 83, i fattiv. 89, i hamnförvalt. 91, i vatten- o. elektr.-verket 01; hed.-led. i Ronneby handtv.-fören; ordf. i pens.-nmd. Lokalred. f. Ronnebyposten sedan 94. Styr.-led. i Sv. stadskameralfören. 17.

AXEL von MATERN. Uljtn. v. Göta art.-reg. 69, kapt. v. Gen.-stab. 81, major der 90, öfv.-löjtn. v. Skarab. reg. 94, öfverste o. chef f. Västgöta reg. 96, gen.-major 04, chef f. 1:sta arméfördeln. 04—15, gen.-löjtnant i a.n. 11. Led. af Krigsvet.-akad.

CARL SWARTZ. Stud. 79. Chef f. den stora tobaksfirman Petter Swartz i Norrköping 81—12. Inneh. på sin tid ett stort antal kommunala förtroen.-deppdrag af betydelse i Norrk. Led. af Riksd. F. K. sedan 1900; led. af sersk. utsk., bankutsk., pens.-utsk. 12, försv.-utsk. 14, ordf. i statsutsk. 15—17. Statsråd o. chef f. Finansdep. 06—11, universitetskanslär sedan 16; statsminister mars—okt. 17. Biografi o. helsid.-portr. ärg. VIII: 31, XVIII: 28.

ALEXIS HAMMARSTRÖM. Stud. 79, hofr. ex. 82, v. hfd. 65, sekr. i Gen.-tullstyr. 87, ord. 95; byråchef där (kanslibyrån) 96, chef f. dess revisionsbyrå 09; landshöfding i Kronob. län sedan 09; statsråd o. chef f. Eckles. dep. mars—okt. 17; led. af Riksd. F. K. 02—11 o. sedan 14; led. af bevilln. utsk. 04—11 o. 14—17; dess ordf. 10—11; fullmäktig i Riksgäldskont. 05—10.

NILS ANCKERS. Uljtn. v. Flott. 78, genom. Tekn. högsk. spec. minkurs o. Sjökrigshögsk. högre kurs; anst. h. Assoc. internat. Africaine i Kongo 84—87 o. sedan i Kongostat. tjänst; krigsstip. u. spansk-amer. kriget 98. Komm.-kapt. 2 gr. 1900, 1 gr. 03, kommandör 07. Tjg. omb. å öfn.-stridsfartyg hvaribl. 4 exp. d. t. aflägsna farvatten. Eskadr.-chef f. Stockh. eskadern 08, f. kusteskad. 10. Sedan sistn. är varfchef v. Flott. stat. i Stockholm. Led. af dir. ö. Kon. hospit., Sv. R. Kors. öfverstyr., Örlogsmanssällsk., Krigsvet.-akad.

OSKAR SUNDBERG. Stud. 67, fil. kand. 74, profår i Upsala 75—76, e. o. lär. i Karlstad 76—82, adj. i Kristinehamn 83—94, rektor i Ämål 95—14. Stadsfullm. i Ämål 98—04 o. 05—07; led. af kyrkoråd sedan 02. Styr.-led. i sparb. sedan 12.

SVEN BÖCKMÅN. Sedan 83 stadsmästare i Göteborg. Intagar inom Göteborgs ordensväsen en framskjuten plats; är sålunda sedan ett antal år styrande mästare i Göta P. B.

ALFRED PEYRON. Stud. 87, hofr.-ex. 90, aman. i Landtöförs.-dep. 93—07, sedan sistn. är kansli-sekr. i K. M. ts kansli. Sekr. o. kamr. h. Borgerskapemedi. komm. o. dir. f. dess enhus 92—18, samt hos Borgerskap. öf. i.a. instit. 16—18; v. verket dir. i a.-b. Stockh.-syst. 18, kassadir. der 13. S. styr. ordf. i a.-b. Baltic, J. D. Grönstedt & Co, J. Cederlunds elctric. samt Karls-hams punschfabr. a.-b.; led. af styr. f. Sundsvalls e. banks afd.-kontor Bergn.-o. dyk. a.-b. Neptun, a.-b. Stockh.-syst. samt Vin- o. spritcentralen.

LÉONARD SJÖBERG. Stud. 72, hofr.-ex. 77, v. hfd. 80, 2. länsnot. i Jönk. län 82—88, rådmän i Jönköping sedan 88. Auditör v. Jönk. reg. 83—14. Ord. i hamndir. 88—07, led. af drätselkamm. 08—10; v. ord. i styr. f. Små. e. bank sedan 08.

CAROLINA (LILLI) ZICKERMAN. Elev v. Handarb. vänners väf- o. sy.-skolor 86, inneh. affär i Sköfde f. konstbroderi efter egna mönsterkompos. 87—97, företagit ingående studier i England o. Norge samt berest hela Sverige f. hemsöjdsstudier; tog initiativ t. bild. af Föreningsens f. svensk hemsöjd perm. utställn. i Stockholm, blef dess förestånd. o. led. af dess styr. sedan 99. Led. af hemsöjdskomm. 12. led. af Balt. utställn. 14. Erh. Lit. et art. s. å.

HENRIK AF ZELLEN. Stud. 77, med. lic. 87, bat. läk. i res. 89, v. Kalm. reg. 98, F. lifgren. reg. 09—16. Lasar. läk. i Strömstad 96—98, sedan sistn. är stadsläk. i Vimmerby; sjukh.-läk. där 03. Stadsfullm. sedan 1900, v. ord. 04—05 o. 18; ord. i Helsov. nmd.

AUGUST MANKELL. Stud. 90, tandläk.-ex. 95; utöfvat sedan sistn. är en omfatt. tandläk.-praktik i Göteborg. Stud. på sin tid sång v. Mus. akad. f. prof. Günther; intar en framskjuten ställn. inom Firmur.-o. P. B.-ordnarne i Göteborg.

KARL ANDERSSON †. Gruffogde v. Riddarhyttan 60—1900; tilld. 82 Patr. sällsk. guldmed. samt 96 af Kommerskolleg. den mycket ovanliga utmärk. "Svensk bergsmans hedersmärke för snille och flit.

ALFRED HEYMAN †. Inträdde efter afslutade skol- o. prakt. studier i in- och utl. i den af fadern inneh. firman H. I. Heyman i Göteborg samt blef 71 delegat. Styr. ordf. i a. b. Heyman & Olsson; styr. led. i a. b. Sv. Gardinfabr.; i Köpmansfören., Äldersdomshemmet o. a. b. Valand (kassaförv.).

AGATHON BURMAN †. Stud. 69, ingiek efter en kort tids anst. v. tullv. som medarb. v. hufvudstadspressen; utg. fr. 77 Östersunds-Posten; ordf. i

styr. f. dess tryck. a.-b. Led. af stadsfullm. sedan 84, ordf. i brandstyr.-led. af styr. f. arb.-förmidl., led. af komm. f. Storsjöns regler.

CARL CRONSTEDT †. Uljtn. v. Bohusl. reg. 89, maj. v. Vestmanl. reg. 14 samt öfv.-löjtn. i a.n. Styr.-ed. i a.-b. Carl E. Grubbens i Stockholm.

## VÄRLDSKRIGET.

Efter veckors stillastående, hvarunder hvarje timme ökat spänningen hos de allierade, har den stora offensiv som inleddes den 21 mars ånyo fått sin fortsättning i en tredje väldig akt.

Det blef denna gång från tyske kronprinsens armégrupp den nya stormböljan sändes fram. Framryckningerna har skett mellan *Soissons* och *Rheims* under slaggeneralerna von Boehn och Fritz von Below och har, när detta skrives, inbragt öfver 35,000 fångar. Situationen har blifvit mer och mer hotande för de allierade. *Soissons* är redan passeradt och linjen prässas vidare fram mot *Marne*. De nordvästra forten vid *Rheims* ha stormats. En oerhörd massa material, som måst uppgifvas vid reträtten från de länge hållna och följaktligen i alla afseenden fullkomligt inredda positionsplatserna, har eröfrats, däribland kanoner af frösta kaliber, flyghangarer med starkt utrustade maskiner m. m.

Öfver hufvud manifesteras ännu en gång — såsom tidigare vid *Cambrai*—*S:t Quentin* och *Lys* — ententens oföbereddhet på just den del af fronten slaget faller och efter de stora förhoppningar man hyst till Foch, gör sig inför det inträffade en ganska stark missräkning förnimbar i ententeprässen.

Å andra sidan är man nu så bortskämd med de tyska framgångarna, att man måhända är böjd att underskatta den utomordentligt berömvärda skickligheten hos de ledande och tapperheten hos de stridande vid denna senaste framryckning öfver *Ailette* mot den höga, nästan ointagliga och af en länge förberedd motståndare starkt befästa höjdyggen *Chemin des Dames*. Det var denna ås tyskarna frivilligt utrymde hösten 1917, och som fransmännen tidigare på våren med uppoffrande af människolif, som kunna räknas i flera tusen, förfäves sökte eröfra. Från *Chemin des Dames* har framryckningen gått vidare öfver *Vesle* och utefter hela den betydande frontsträckan vid *Aisne*, som delvis öfverskridits.

Huruvida det blir på detta nya afsnitt, hvilket ju som bekant är vägen till Paris, offensivens tyngdpunkt kommer att falla, låter sig på nuvarande stadium knappast förutses. Helst då två för gissningen lika viktiga punkter indragits i denna offensiv — *Amiens*—*Abbéville* på mellanafsnittet och de flandriska kanalhamnarna i norr.



Pressfoto.

Öfre bilden: AFTÄCKNINGEN AF DEN AF CHR. ERIKSSON UTFÖRDA MINNESVÅRDEN Å FRIDTJUV BERGS GRAF, Vården är rest af Sveriges allm. folkskolläreförening.

Foto. Norberg, Stockholm.

Därunder t. v. MINNESVÅRDEN ÖFVER FRIDTJUV BERG. T. h. SEGLORA KYRKA PÅ SKANSEN. Exteriör och interiör.

Den gamla Seglorakyrkan från Marks skogsbygd i Västergötland, som öfverflyttats till Skansen invigdes högtidligen därstädes söndagen den 26 maj i närvaro af kronprinsen och prins Carl med gemål af kyrkoherden i Oscars församling Valdus Bengtson,

Seglorakyrkan, som fått sin plats vid Blekingestugan, daterar sig från 1730-talet och har nu återuppförts i så nära anslutning till kyrkans ursprungliga utseende som möjligt. Byggnadsarbetet har på ett pietetsfullt sätt leddes af amanuensen d:r Sigurd Wallin.



Efter fotografier

Kliché: Bengt Silfverparra.





Öfverst: I LÄROSALEN: 1. Kursledaren, ing P. Wretblad (äfven å nedre bilden), 2. konsulenten i Kommerskollegium, lektor V. Berglund. Nederst: I SMEDJAN. 3. Läraren vid Göteborgs Slöjdförenings skola, ciseör H. Lundstedt. — Efter fotos.

Sveriges handtverksorganisations med statsbidrag anordnade första smedmästarekurs har ägt rum i Slöjdföreningens skola i Göteborg den 21—31 maj under ledning af organisationens konsulent, rektorn för tekniska yrkesskolan i Södertälje ingenjör Petrus Wretblad.

Kursen, som bevistades af öfver 50 smedmästare från skilda delar af landet, har försiggått med ett rikhaltigt och intressant program, omväxlande med föredrag, demonstrationer, praktiskt arbete och studiebesök och i sin helhet bildat en i allo god och värdig början för bibringandet af handverkare af den kunskap i allmänna ämnen det blifvande handtverksinstitutet i Stockholm vill erbjuda. Ett flertal framstående lärarekrafter ha stått till kursens förfogande.

I samband med kursen hade en instruktiv och vacker utställning anordnats af Allmänna Svenska Elektriska A.-B., Svenska Carbidentorett och Svenska Kullagerfabriken.

Söndagen den 26 maj ägde ett allmänt smedmästaremöte rum under tabrikör Anders Johanssons i Halmstads ordförandeskap, bevistat af kursdeltagarna samt en del andra smedmästare från skilda delar af landet. Vid mötet diskuterades för yrket aktuella frågor, bl. a. lärlingsfrågan, efter ett inledande föredrag af konsulenten i Kommerskollegium, lektor Vilh. Berglund. Mötet diskuterade äfven frågan om bildandet af ett riksförbund och till-sattes af mötet en särskild kommitté med uppdrag att föra denna fråga framåt till lösning.

**HRR FOTOGRAFER** uppmanas att vid insändande af bilder till H. 8. D. icke uraklåta utsättande af tydligt firmanamn och adress å respektive fotografier. Endast då angifves fotografens namn.

**INNEHÅLL:** Disponenten Christian Storjohann (biografi och helsidesporträtt). — Svenska Brigadens hemkomst. — Andra Thulexpeditionen åter hemma. — Danska riksdagen. — Finska landdagen. — Bilder och porträtt till dagskrönikan. — Världskriget. — Veckans porträttgalleri. — Laon, skildring från krigsskådeplatsen af W. A:son Grebst.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påfölja. För Berättelser och Historietter gäller ovlkorligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG.

Till bild å sid. 567.

I dagarna har ingenjör B. John F. Andersson på Wallstanäs till Uppsala universitet öfverlämnats en donation, beräknad till öfver 300,000 kronor för upprättande af en professur i elektricitetslära med särskild hänsyn till atmosfärska ur-laddningar.

Samtidigt har donator för främjandet af praktiska undersökningar i samma syfte inrättat en stiftelse för öfverägandet af den af honom innehafda Åskledarekontrollanstalten i Stockholm. Af stiftelsens styrelse blir professorn i elektricitetslära själfskriven ledamot.

Det är till den gren inom ingenjörsvetenskapen, hr A. speciellt praktiserat, hans stortardade donation faller. Efter att från 1889 ha ledt Stockholms Belltelefonaktiebolags arbeten i landsorten uppsä te han egen elektroteknisk byrå i Stockholm, som han

innehade till 1902. År 1901 blef han verkställande direktör i aktiebolaget Svensk normaltid och delägare i Åskledarekontrollanstalten, som han sedermera öfvertog och nu öfverlätit till den nya styrelsen.

Till bild å sid 569.

H. 8. D. är härmed i tillfälle att återgifva en intressant och fullkomligt unik bild från finska landtidagens första sammanträde efter det upproret kufvats. Detta ägde rum onsdagen den 15 maj i närvaro af en lysande samling inbjudna, hvaribland särskildt märktes öfverbefälhavaren öfver de tyska trupperna i Finland general von der Goltz, amiral Unsler, tyska och svenska ministrarna, svenska och danska chargé d'affaires m. fl. Till venster om talmansstolen hade senaten sin plats.

Ett i ögonen fallande märkligt intryck gjorde hela den tomma vänstra del af salen, som förut bekläddts af socialistiska representanter, och hvaraf nu en enda man fanns kvar, nämligen f. senator Paasivuori, fackföreningsorganisationens ledare.

Sedan landtidagen stående ähört talmannens, bankdirektör Lundsons hälsningstal, lämnade regeringschefen Svinhufvud en på finska och svenska affattad redogörelse öfver den gångna upprorets händelser, därvid med särskild tacksamhet dröjande vid den insats som isynnerhet i söder gjorts af Tyskland för Finlands befrielse och af Sverige genom anläggande i massa af svenska krigare och civila. Med särskild tacksamhet omnämndes äfven de från Sverige utsända ambulanserna.

Det manligt enkla talet, som inledde en ny tid i det befriade landets politiska lif, slöt med en krattig maning till landtidagen att denna utan att nedslås af svårigheterna måtte arbeta på återuppbyggandet af ett nytt, starkt Finland.